

په یوه نډیښ پارتی دیموکراتی کوردستان و حزب شیوعی یا عیراقی د روژناما برایه تی دا

1 کانوونا دووی 1974 – 7 تشرینا دووی 1974

محمد عباس حمید

پشکا میژوو، فاکولتیا زانستین مرقایه تی، زانکۆیا زاخۆ، هەریم کوردستانی – عیراق.

<https://doi.org/10.26436/2016.4.3.283>

کورتیا لیکولینی:

روژناما برایه تی هەر ل ژمارین دهستیکی ههتا یین دووماهی گرنکی ب کومه کا کیشه و ئاریشه یان ددا ،
ئهوین کهفتینه بهرسینگی شوره شا کوردی ب سهر کردایه تیا (مهلا مستهفا بارزانی) ژوانان بو نمونه : دژایه تیا
حزبا شیوعی یا عیراقی هه مبه ر پارتی دیموکراتی کوردستان بتایهت ل سالا 1974 و دفی ماوهیدا جیه جیکرنا
ریکه فتناما ئادار نيزیک ببو کو ژفانی وی 11 ئادار 1974 بوو، و حزب شیوعی یا عیراقی ل پهیدا کرنا کیشه
و ئاریشه یان بو بزافا رزگار یخوذا کوردی دگه ریا، د نهجامدا ئه ندامین فی حزبی گه له ک چالاکی و کریارین
نهره و دژی ئه ندامین پارتی دیموکراتی کوردستان بتایهت ل دهقه را دهر به نډیخان نهجام ددان، له ورا گرنگترین
مژارا روژناما برایه تی دفی ماوهیدا بخوفه گرتی نهوژی مژارا په یوه نډیښ پارتی دیموکراتی کوردستان دگه ل حزب
شیوعی یا عیراقی بوو، و نهو مژاره وه گرنگترین کیشه ل هه مبه ری کوردان دفی ماوهیدا دهینه هژماردن،
لقیره روژناما برایه تی سه بارهت فان په یوه نډیان و کار و چالاکی حزب شیوعی یا عیراقی دژی ئه ندامین پارتی
دیموکراتی کوردستان چهن دین پرسیار دانان، ژوانان: بوچی حزب شیوعی یا عیراقی فان کاران دژی بزافا
رزگار یخوذا کوردی نهجام ددهت؟ بوچی ههول ددهت مافی کوردان یی ره و نه هیلیت و ژناف بیهت؟ بوچی
روژناما "طریق الشعب" کو زمانحالی حزب شیوعی یا عیراقی دژایه تیا کوردان دکهت و هیرش و پروپاگه ندان
دژی بزافا رزگار یخوذا کوردی به لاف دکهت؟ دفی بواریدا روژناما برایه تی دفی ماوهیدا چهن دین پرسیارین دی
بخوفه دگرت، و نهو فه کولینه هه ولددهت به رسقا فان پرسیاران بدهت، بتایهت بریکا دیار کرنا نه رازیوونین
گه له ک چین و تهخین گه لی کورد ل باشووری کوردستانی دژی فان کریارین حزب شیوعی یا عیراقی، ژ
گرنگترین کهس و لایه نین نه رازیوونین خو دژی چالاکی و کریارین حزب شیوعی یا عیراقی دیار کرین،
نهوژی: مه کته با سیاسی یا پارتی دیموکراتی کوردستان، ماموستا، قوتابی، نقیسه رین کورد و ره وشه نیر، لاوین
کورد، ریکخراو و لیژنین ناوچان، ئافره تین کوردستان، کریکار و موچه خو، خه لکی باژیر و دهقه رین
کوردی ب باشووری کوردستانی بوون.

کلایا لیکولینی: پارتی دیموکراتی کوردستان، حزب شیوعی، برایه تی، طریق الشعب.

پیشه کی: روژناما برایه تی و بابته تی په یوه نډیښ پارتی دیموکراتی

کوردستان و حزب شیوعی یا عیراقی جهه کی مه زن و

به‌رچاڤ د روژنامه‌گه‌ریا سه‌رده‌می شورەشا ئه‌یلول 1961 – 1975 بخوڤه‌دگرت، ئه‌ڤ روژنامه ئیک ژ به‌ره‌مێن سه‌رده‌می شورەشا ئه‌یلوله 1961 – 1975، و زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، ئیکه‌م ژماره (0) بوو ل ریکه‌فتی 1 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی یه، ل ناڤه‌راستا لاپه‌ری ئیک ل سه‌ری ناڤی "برایه‌تی روژنامه‌یه‌کی سیاسی ی روژانه‌یه" هاتیه نفیسین و ل لای راستی (خاوه‌ن ئیمتیاژ "حبیب محمد کریم" و سه‌رنووسه‌ر "دارا توفیق"، و ل لای چه‌پی ناڤونیشان سێ بابه‌تین وی ژمارێ ب کورتی هاتیه نفیسین، لژی‌ر ڤان پیرانیان ژماره و روژ و هه‌یف و سالآ ده‌رکه‌فتنا روژنامی و هژمارا لاپه‌ران و نرخێ وی کو (20) فلسه‌ هاتیه نفیسین، ژ ژماره (2) هه‌تا ژماره (26) ئاماژه ب جهی چاپکرنا روژنامی ده‌یتنه دان، ئه‌وژی چاپخانه‌ی (دار الجاحظ) به‌غدا هاتیه نفیسین.

هه‌زی گوته‌ی یه‌ دشیان دا نه‌بوو هه‌می ژمارین ڤی روژنامی بده‌ستڤه‌بین، لی ماموستا (ره‌فیک ساح) خودانی بنکه‌ی ژین یی چاپ و به‌لافکرنی ل باژیری سلیمانی، شیا (27) ژمارین روژنامه برایه‌تی بده‌ستڤه‌بینیت، هه‌ر ژ ژماره (0) کو ل 1 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی یه هه‌تا ژماره (26) کو ل 7 تشرینا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی یه، و ب سوپاسی ڤه ب هاریکاریا ماموستا ره‌فیک ساح و دکتور هوگر گاهر توفیق ئه‌ڤ روژنامه گه‌هسته ده‌ستین مه‌.

روژنامه برایه‌تی زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، له‌ورا دی بینین روژنامه‌کا سیاسی و ده‌نگوباسی یه و ب زمانێ کوردی ده‌رکه‌فت، دڤی روژنامی دا گرنگی ب گه‌له‌ک بابه‌تان هاتیه دان، بتایه‌ت بابه‌تی "په‌یه‌ه‌ندی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزب شیوعی یا عیراقی و داخوایین خه‌لکی کوردستان و چالاکیین نفیسه‌ر و ماموستا و قوتابیین کوردستان" و چه‌ندین بابه‌تین ده‌ره‌کی ژ دڤی روژنامی دا هاتینه به‌لافکر.

ل دویڤ وان پیرانیین روژنامه برایه‌تی به‌لافکرین و ل دویڤ گرنگیا بابه‌تین روژنامی، پلانا ڤی خواندنی هاتیه دانان، و بابه‌تی ڤه‌کولینی ل سه‌ر سێ ته‌وه‌ران هاتیه دابه‌شکر، ته‌وه‌ری ئیک ڤه‌کولین ل سه‌ر (نه‌رازیوونین خه‌لکی دژی روژنامه "طریق الشعب" د روژنامه برایه‌تی) هاتیه کرن، روژنامه "طریق الشعب" پارتی دیموکراتی کوردستان تاوانبار کر کو ل کوردستانی ده‌ست ب ژناڤرنا ئه‌ندامین حزب شیوعی یا عیراقی کرینه، له‌ورا روژنامه برایه‌تی وه‌ک به‌رسف بو ڤان تاوانان چه‌ندین یاداشتین نه‌رازیوونی ئه‌وین ژلایی مه‌کته‌با سیاسی یا پارتی دیموکراتی کوردستان و ماموستا و قوتابی و ئافره‌ت و ره‌شه‌نیرین کوردستان بو روژنامی هاتین به‌لافکرینه.

ته‌وه‌ری دووی یی ڤه‌کولینی ل سه‌ر (په‌یه‌ه‌ندی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزب شیوعی یا عیراقی) یه، دڤی ته‌وه‌ریدا ڤه‌کولین ل سه‌ر په‌یه‌ه‌ندی هه‌ردوو لایه‌نان هاتیه کرن کو ل ده‌ستپیک ڤه‌یه‌ه‌ندی وان باش بوون و چ کیشه و ئاریشه نه‌بوون، لی پشتی راگه‌ه‌اندنا ریکه‌فتنا نیشتمانی ل 17 ته‌موز 1973 دنایه‌را پارتا به‌عس یا عیراقی و حزب شیوعی یا عیراقی په‌یه‌ه‌ندی وان تیکچوون و هه‌ترکی و پیکدادان دنایه‌را هه‌ردوو لایه‌نان دا په‌یدا بوون، لی پاشان ژماره‌کا زور ژ ئه‌ندامین شیوعیان دگه‌هنه‌ ریزین شورەشا کوردی و حزب شیوعی یا عیراقی بجه ده‌یلن.

ته‌وه‌ری سێ ڤه‌کولین ل سه‌ر (چالاکیین حزب شیوعی یا عیراقی دژی ئه‌ندامین پارتی دیموکراتی کوردستان) هاتیه کرن، و تیدا باس ژ ده‌ستدریژین حزب شیوعی یا عیراقی دژی ئه‌ندامین پارتی دیموکراتی کوردستان هاتیه کرن و روژنامه برایه‌تی ئاماژه ب چه‌ندین نموونین ڤان چالاکیان دایه، ده‌رباره‌ی ژیده‌رین ڤه‌کولینی ئه‌وین ڤی خواندنی پالپشتی ل سه‌ر کرین،

روژناما برابیه‌تی ب پلا ئیکې دهیت و پالپشتی ل سهر راپوروت و بابه‌تین فی روژنامی هاتیه کرن.

په‌یوه‌ندین پارتا دیموکراتی کوردستان دگهل حزبا شیوعی یا عراقی:
ئیک: نه‌رازیبونین خه‌لکی دژی روژناما (طریق الشعب)
د روژناما برابیه‌تی دا:

پشتی نیزیکبونا پارتا به‌عس یا عراقی و حزبا شیوعی یا عراقی و راگه‌هاندنا ریکه‌فتناما نیشتمانی ل 17 تهموز 1973⁽³⁾، په‌یوه‌ندی دناڤه‌را پارتی دیموکراتی کوردستان و شیوعیین عراقی گه‌له‌ک تیکچوو، و ه‌ردوو لایه‌نان ده‌ست ب هه‌فرکی و پیکدادانان کرن و گه‌له‌ک پیکدادانین وان بریکا راگه‌هاندنی بوون، ل دویف وان پیزانین روژناما برابیه‌تی به‌لا‌فکرین دی بینین روژناما (طریق الشعب) زمانحالی حزبا شیوعی یا عراقی هیرش و پروپاگه‌نده دژی بزافا رزگاربخوازا کوردی به‌لا‌ف دکر و وه‌ک به‌رسف روژناما برابیه‌تی هه‌می نه‌رازیبونین خه‌لک و جه‌ماوه‌ری باشووری کوردستانی ب هه‌می چین و ته‌خانقه به‌لا‌ف دکر و ددایه دیارکر کو ب چ شیوه‌یان حزبا شیوعی نه‌شیت کارتیکرنی ل بزافا رزگاربخوازا کوردی بکه‌ت.

ژ لایه‌نی راگه‌هاندنی ڤه په‌یوه‌ندی دناڤه‌را پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبا شیوعی یا عراقی تیکچوو و ه‌ردوو لایه‌نان بریکا روژنامین خو هیرش دکر نه‌ئیکو دوو، دی بینین روژناما (طریق الشعب) زمانحالی حزبا شیوعیا عراقی، پارتی دیموکراتی کوردستان تاوانبار ده‌کته کو ل کوردستانی رادبیت ب ژناڤرنا نه‌ندامین حزبا شیوعیا عراقی⁽⁴⁾، د هه‌مان ده‌مدا روژناما التی‌خی و برابیه‌تی کو زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان بوون به‌رسفا ڤان تاوانان ددان، وه‌ک روژناما برابیه‌تی ل ژمارا ب میژوویا 14 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فی لژیرو

ناڤریشانین (خه‌باتی ره‌وای گه‌لی کورد و پارتیه‌کی به سه‌روکایه‌تی بارزانی به‌درو و ده‌له‌سه‌ی شوڤینیسته‌کانی ناو حیزبی شیوعی ناشیوی) یاداشتناما پارتی دیموکراتی کوردستان⁽⁵⁾ نفیسیه و لژیرو ناڤی (یادداشتی پارتی دیموکراتی کوردستان بو پارت و دام و ده‌زگا و نوڤه‌رانی رای گشتی ناوخو و ده‌ره‌وه‌ی عراق ده‌رباره‌ی حه‌قیقه‌تی وه‌زی شیوعی په‌کان له کوردستان دا) به‌لا‌فکریه و تیدا دیارده‌کته کو بو ماوی زیده‌تر ژ هه‌بکه‌کی په‌ روژناما (طریق الشعب) به‌رده‌وامه د به‌لا‌فکرنا ده‌نگوباس و روودانین دوور ژ راستیا واقعی، سه‌باره‌ت بارودوخین شیوعیین ل کوردستانا عراقی و مه‌ره‌ما روژناما ناڤیری ئه‌وه لده‌ژ بوچوونا گشتی و پارت و هیزین نیشتمانه‌په‌روه‌ر بین ناڤ عراقی و ژ ده‌رڤه‌ بده‌ته دیارکر کو شیوعیین ل کوردستانی تووشی هیرشه‌کا به‌رفره و ژناڤرنی بوینه ژلایی پارتی دیموکراتی کوردستان و پيشمه‌رگین چه‌کدار بین کوردستانی، روژناما برابیه‌تی دیارده‌کته کو ل دویف خزمه‌تکرنا راستیا میژوویی پیدڤیه راستیا فی هیرشا روژناما (طریق الشعب) بده‌ینه دیارکر کو ئارمانجا وی شیواندنا پارتی دیموکراتی کوردستان و بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورده ب سه‌رکردایه‌تیا مسته‌فا بارزانی و ئه‌ڤ هیرشه‌ دبته جه‌ی تووره‌یی و نه‌رازیبون گه‌لی کورد، هه‌روه‌سا دیارده‌کته کو هنده‌ک جارن کیشه و گیروگرفت دناڤه‌را پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبا شیوعی یا عراقی دا په‌یدا‌بوویه، لی په‌یوه‌ندیا دناڤه‌را وان په‌یوه‌ندیه‌کا برابانه بوو و هاریکاریا ئیکودوو دکر، و ئه‌ڤ په‌یوه‌ندیه‌ پتر به‌ره‌ڤ باشی چوو ب تایه‌ت ل سالا 1963 ده‌می نه‌ندامین حزبا شیوعیا عراقی و ریکخراوین وان ژ نه‌نجامی ژناڤرنا هوکمرانیا عبدالکریم قاسم دووباره شکه‌ستین، لڤیره پاشماوین سه‌رکرده‌ین حزبا شیوعیا عراقی په‌نا برنه به‌ر کوردستانی، دیسان روژناما برابیه‌تی ژناڤرنا شیوعیان ل کوردستانی ره‌ت

دکەت و داخواز ژ حزبا شیوعیا عیراقی دکەت کو نوونەرین خو بو کوردستانی بهێرن، و ب چافین خو رهوش و بارودوخین شیوعیان ببین، و ل دووماهی دبیژیت ئەم ئامادهینه ب هەمی جوړان ریکی بو فی هاتنی خویش بکهین^(٥٥).

ل دەمی به‌ریخودانا به‌ریه‌رین روژناما برایه‌تی و خواندنا هزرویرین فی روژنامی دیاردییت ئارمانجا سهره‌کی یا فی روژنامی نه‌وژی دیارکونا نه‌رازیبونا خه‌لکی باشووری کوردستانی به‌رامبه‌ر هیرش و پروپاگه‌ندین روژناما (طریق الشعب) ه، له‌ورا دی بینین ل ژمارا ب میژوویا 8 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی لژیر نافونیشانی (خه‌لکی کوردستان ناره‌زایی ده‌رده‌رن) هاتیه به‌لافکرن و تیدا دیاردکەت کو خه‌لکی کوردستان نه‌رازیبونا خو به‌رامبه‌ر هه‌لوستین ناره‌وا یین روژناما (طریق الشعب) دیاردکەن^(٥٦)، و گه‌لی کورد دوی باوه‌ریی دایه کو مه‌به‌ست ژفی هیرشی رووی پاقژی بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد به‌رامبه‌ر پارتی دیموکراتی کوردستان ب سه‌روکاتیا پیشه‌وا بارزانی بشیوین و زانی بگه‌هین ئیکه‌تیا ریزین گه‌لی کورد و ئاسته‌نگ و رێگران ل هه‌مه‌ر جیه‌جیکرنا ئوتونومی بو کوردستان په‌یدا بکه‌ن^(٥٧).

د روژناما برایه‌تی دا کومه‌کا بروسکان هاتینه به‌لافکرن و تیدا چه‌ندین که‌س و لایه‌نان دژایه‌تی و نه‌رازیبونا خو هه‌مه‌ر هیرش و پروپاگه‌ندین روژناما (طریق الشعب) دژی بزافا رزگاربخوازا کوردان دیارکرنه‌، ژوانان بروسکین ئیکه‌تیا قوتابیین کوردستان یین ئاماده‌یا نه‌زه‌ر ل سلیمانی و ریکخواوا پارتی دیموکراتی کوردستان ل به‌کره‌جو ل سلیمانی و ریکخواوا کریکاران و ره‌نجده‌رانی پارتی ل قه‌لادزه و گوندی ته‌لان ل قه‌زا دوکان و ره‌شید حه‌مه ته‌لانی ل پیش (500) که‌سانقه^(٥٨)، و ئیکه‌تیا ئافره‌تین کوردستان ل کویه و ئیکه‌تیا لاوین دیموکراتی کوردستان لقی به‌غدا

و سه‌ندیکا ماموستاین کوردستان لقی دیالا و قوتابیین کوردستان ل کولیژا زانستی ل مووسل و کریکارین سه‌ندیکا خزمه‌ت گوزاری گشتی ل که‌رکوک و ئیکه‌تیا قوتابیین کوردستان ل سه‌ید سادق^(٥٩)، پاشان چه‌ندین بروسکه‌ین دی ژلایی ریکخواو و ناوچه و سه‌ندیکا و قوتابی و لاوین کوردستانی دژی هیرش و پروپاگه‌ندین روژناما (طریق الشعب) د روژناما برایه‌تی ل ژمارین ل دویف ئیک هاتینه به‌لافکرن.

روژناما برایه‌تی د به‌لافکرن بروسکین نه‌رازیبونی یین چین و خه‌لکی کوردستانی دژی هیرشین روژناما (طریق الشعب) به‌رده‌وام دییت، دی بینین ل ژمارا ب میژوویا 10 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی بروسکه‌ک ژلایی نفیسه‌رین سلیمانی^(٦٠) هاتیه به‌لافکرن و تیدا هاتیه ل دویف نه‌خوشی و بیزاریا نفیسه‌ر و ره‌وشه‌نیرین کورد ده‌نگوباسین پروپاگه‌نده و هیرشین ناره‌وا یین روژناما (طریق الشعب) گه‌هشته مه کو ب چ جوړان خزمه‌تا مژارا کومه‌لین ره‌نجده‌رین کوردستانی ناکه‌ت و به‌لکو هویه‌که بو تیکدانا ریزین بزافا نیشتمانی و ئاسته‌نگ و ریکریی دئیخته به‌ر پیشکه‌فتی، هه‌روه‌سا شیانین فی هیرش و پروپاگه‌ندی نین بزافا پیشکه‌فتنا گه‌لی کورد ژ ریازا وی یا راست لاده‌ت، ریازا خه‌باتکرن د پیناوا حوکمی ئوتونومی بو کوردستان و دیموکراتیه‌ت بو عیراق، ئەم نفیسه‌رین کورد ل سلیمانی نه‌رازیبونا خو به‌رامبه‌ر فی هیرشا ناره‌وا دیاردکەین و داخوایی ژ ئەندامین سه‌رکردایه‌تیا حزبا شیوعیا عیراقی دکەین ریک و ریازا خو چاک بکه‌ن و فی هیرشا ناره‌وا راگرن کو هنده‌ک لایه‌نین شوفینی یین ناڤا حزبا شیوعیا عیراقی نه‌خشه بو کیشاینه و سه‌رکردایه‌تیا وی دکەن^(٦١).

هه‌روه‌سا ل ژمارا ب میژوویا 11 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی بروسکه‌ک ژلایی نفیسه‌رین که‌رکوک^(٦٢) دژی هیرش و پروپاگه‌ندا (طریق الشعب)

هاتیە بە لافکرن و تیدا بقی شیوهی هاتیە دیارکرن، ئەم نفیسەر و رهوشەنیرین کورد ل بازیری کەرکوک گەلەک ب توند نەرازییونا خو دیاردکەن بەرامبەر هیرش و پروپاگەندین روژناما (طریق الشعب) دئیخە سەر شورهشا مه یا نەتەوهیی .. ئەم دی هەمی شیانین خو دهنه کار بو ژنابرنه فان جوړه هیرش و پروپاگەندەیان (هیرش).

هەر دفی چوارچوئی دا روژناما برایەتی ل ژمارا ب میژوویا 13 کانوونا دووی 1974 دەرکەفتی لژیر نافونیشانین (بروسکە ی نووسەرانی هەولیر) بە لافکریه و تیدا ددهته دیارکرن کو یاری کرن ب ناگر و هەول دان بو کیم کرنا بەهائی گەلی کورد و پارتی دیموکراتی کوردستان، دی بیتە ئەگەر ئیکەتیا نیشتمانی و پاشەرۆژا کومارای عیراق و برایەتیا کورد و عەرەب باش نابیت، ژبەر فی چەندی داخواز ژ حزبا شیوعیا عیراقی دکەین دەست ژفی ریکا ترسناک بەردەت کو دگەل رهوشتی شیوعیهت و بیروباوەرین مارکسیهتی ناگوئجیت و خزمەتا جەماوەری زەحمەت کیش ناکەت (شیر).

ژ ئەگەرین بەردەوامیا دژایەتیا روژناما (طریق الشعب) هەمبەر بزافا رزگاربخوازا گەلی کورد روژناما برایەتی ل ژمارا ب میژوویا 21 کانوونا دووی 1974 دەرکەفتی لژیر نافی (کوردیکی پیشکەوتنخواز) هاتیە بە لافکرن و تیدا دیاردکەت کو روژناما (طریق الشعب) بەردەوامە د شیواندنا بزافا رزگاربخوازا کوردان، چونکە روژناما نافیری دووبارە شەری راگەهاندنی دژی شورهشا کوردی دەستپیکربوو و دراپورتهکا خودا دیبژیت کوردان شیان نین کاروبارین خو ب دەستین خو بریقەبەن و ئەو بزافا کوردان نوونەریا گەلی کورد ناکەت و چەندین پروپاگەندین دی دژی شورهشا کوردی ب مەرەما شیواندنا فی شورهشی بە لاف کربوون (شیر)، وەک بەرسف دژی فان پروپاگەندین

روژناما (طریق الشعب) روژناما برایەتی ل ژمارا ب میژوویا 22 کانوونا دووی 1974 دەرکەفتی نەرازییونا ئافرهتین هەلەبجە (شیر) د تەلگرافەکی دا دژی فان پروپاگەندەیان بە لافکریه و دیاردکەت کو ئەو تشتین روژناما (طریق الشعب) بە لافکریه بەروفاژی راستی نە و ئەو هەلوێستی شوفینی یی دناؤ سەرکردایەتیا حزبا شیوعیا عیراقی خزمەتا چ کەس و لایەنان ناکەت ژبلی دوژمنین وەلاتی نەبیت (شیر)، دهمان ژمارەدا نەرازیوونین قوتابی و لایین هەولیر و سلیمانی و کەرکوک دژی فان پروپاگەندەیان هاتیە بە لافکرن.

هیرشین روژناما (طریق الشعب) دژی بزافا رزگاربخوازا کوردی بەردەوام بوون و تا گەهشتیه وی رادە ل دویف پیزانین روژناما برایەتی ترانە ب گەلی کورد و رهوشتی وان بکەت، هەروەسا هیرش دبرە سەر بزافا رزگاربخوازا کوردی و دیبژیت پارتی دیموکراتی کوردستان شیان نین (300) ئیمزایان کوم بکەت، و هەولەدا وی چەندی بەسلیمینیت کو پارتی دیموکراتی کوردستان ژ جفاک و خەلکی کوردستانی دوورە، وەک بەرسف بو هیرشین روژناما (طریق الشعب) دژی بزافا رزگاربخوازا کوردی، روژناما برایەتی ل ژمارا ب میژوویا 23 کانوونا دووی 1974 دەرکەفتی لژیر نافونیشانین (نارەزایی هەزار و سی کرێکار و موچهخووری کارگە ی پاک کردنی تووتن له سلیمانی) بە لافکریه و تیدا دیاردکەت کو یاداشتنامەک ژ لای (1003) (شیر) کرێکار و موچهخووری کارگەها پافزکرن تووتنی ل سلیمانی بو هاتیە و تیدا نەرازییونا خو دیاردکەن بەرامبەر هیرشین روژناما (طریق الشعب) و دفی یاداشتنامی دیاردکەن کو ئەو ریزە خزمەتا دوژمنین گەلی کورد و نەحەزان و دوژمنین دیموکراتی ل عیراقی دکەت و داخواز دکەن کو روژناما نافیری دەست ژفی ریزای بەردەت و وەلاتی ژ کارەساتین رابوردوو دوور بکەن (شیر).

ل ده‌می ژفانی راگه‌هاندنا حوکمی ئوتونومی کو بریار
 ئه‌وبوو ل 11 ئادار 1974 بهیته راگه‌هاندن، حزبا
 شیوعی یا عیراقی هه‌ولدا ئاریشان بو بزافا رزگاربخوازا
 کوردی په‌یدابکه‌ت و سنوره‌کی بو ده‌سته‌لانداریا فی
 بزافی دانیت، بتایه‌ت ل ده‌می ئه‌و بزافه بهیژ بووی و
 بویه هه‌فرکی سهره‌کی و ئیکانه بو پارتا به‌عس د
 گوره‌پانا سیاسیا عیراقی دا^(هه‌)، د ئه‌نجامدا روژناما
 برایه‌تی ل ژمارا ب میژوویا 27 کانونا دووی 1974
 ده‌رکه‌فتی لژیر ناڤونیشاین (روشنیریانی قه‌لادزی
 نارهبازی ده‌رده‌برن) به‌لافکریه و تیدا دیاردکه‌ت کو
 کومه‌لا ره‌وشه‌نبیرین قه‌لادزی ته‌لگرافه‌ک^(هه‌) ئاراسته‌ی
 کومیتا ناهه‌ندی یا حزبا شیوعی یا عیراقی کریه و تیدا
 نه‌رازیبون و بیژاریا خو ژ هیرشین روژناما (طریق
 الشعب) دبارکریه و نه‌رازیبون خو بقی شیوعی
 ئاراسته‌ی ئه‌ندامین کومیته‌یا ناهه‌ندی یا حزبا شیوعی یا
 عیراقی دکه‌ن و تیدا دبیرن : ئه‌م کومه‌لا ئه‌دیب و
 ره‌وشه‌نبیرین باژیری قه‌لادزی ل ده‌و مه‌سه‌یره کو ترانان
 ب بیروبوچوونین جه‌ماوه‌ری کوردستان دکه‌ن و هیرش و
 پروپاگه‌ندین هه‌وه دژی بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد
 به‌رده‌وامه ، ئه‌م بیژاریا خو ژفی هه‌لوپستی هه‌وه
 دیاردکه‌ن و داخواز ژ دلسوزین هه‌وه دکه‌ن کو ئیکسه‌ر
 هیرشین روژناما (طریق الشعب) راوه‌ستین و
 هه‌لوپسته‌کی مارکسی - لینینی یی راست به‌رامبه‌ر مژارا
 ره‌وا یا گه‌لی کورد به‌رچاڤ وه‌رگرن، بتایه‌ت کو ماوی
 جیه‌جیکرنا ئوتونومی نیزیکه ب دووماهی بهیته، و
 داخواز ژ هه‌وه دکه‌ن شیوازی دانوستاندین برایانه بو
 چاره‌سه‌رکونا کیشه و ئاریشه‌یان بکاربین^(هه‌)، ب هه‌مان
 شیوه ماموستا و قوتابیین زانکویا سلیمانی داخواز ژ
 روژناما (طریق الشعب) دکه‌ن ده‌ست ژ هیرش و
 پروپاگه‌ندین خو به‌رده‌ن، و ژ ژمارا ب میژوویا 29
 کانونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی تیدا هاتیه کو ماموستا
 و قوتابیین زانکویا سلیمانی ب توندی نه‌رازیبون خو

دیاردکه‌ن به‌رامبه‌ر هیرش و پروپاگه‌ندین روژناما (طریق
 الشعب) به‌لافکرین دژی بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد
 ب سه‌روکاتیا مسته‌فا بارزانی و دیاردکه‌ن کو ئه‌و ریازا
 حزبا شیوعی یا عیراقی گرتیه به‌ر ب ئارمانجا شیواندا
 بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورده ، پاشان داخواز دکه‌ن کو
 روژناما (طریق الشعب) بزوتترین ده‌م ده‌ست ژ هیرش و
 پروپاگه‌ندین خو به‌رده‌ت و هه‌ولین چاره‌سه‌رکوردین
 ناشتیانه بو مژارا کوردی ببین داکو داخوایا ره‌وا یا
 گه‌لی کورد ژ ئوتونومی بو کوردستان و دیموکراتیه‌ت
 بو عیراق بهیته جیه‌جیکرن، ئه‌و نه‌رازیبونه ژلایی
 (377)^(هه‌) ماموستا و قوتابیین زانکویا سلیمانی بو
 روژناما برایه‌تی هاتیه هنارتن^(هه‌).

ل ژمارا بیست و ئیک ئه‌وا ب میژوویا 31 کانونا
 دووی 1974 ده‌رکه‌فتی روژناما برایه‌تی لژیر
 ناڤونیشاین (تاقمه کاسه‌لیس و هه‌لبازه‌کی ناو (حشع)
 له‌گوومی په‌نگ خواردووی دروکانیاند گه‌وزاون)
 به‌لافکریه و تیدا دیاردکه‌ت کو ل ریکه‌فتی 27 کانونا
 دووی 1974 روژناما (طریق الشعب) ب شیوه‌کی
 گه‌له‌ک نه‌شرین و ب مانشینه‌کی مه‌زن باسی تاوانه‌کا
 دی یا مه‌زن یا ده‌سته و کاربه‌ده‌ستین یه‌مین یین دناڤ
 پارتی دیموکراتی کوردستان کریه و بنافی (شه‌هیدبون
 هه‌فال عبدالله محمد روستی لژیر لی‌دانی دا د به‌ندیخانا
 رایات) به‌لافکریه ، دفی وتاریدا هاتبو کو عبدالله محمد
 سعید ژ نه‌نجامی ئه‌و نازار و لی‌دانا مه‌زن یا ل به‌ندیخانا
 رایات ب ده‌ستین پاسه‌وان و زیره‌فانین به‌ندیخانی تووش
 بووی شه‌هید بویه، لی وه‌ک به‌رسف بو فی ده‌نگوباسا
 روژناما (طریق الشعب) به‌لافکری روژناما برایه‌تی
 رادگه‌هینیت کو عبدالله محمد سعید یی ساخه و د
 باشتین ره‌وشا ته‌ندروستی دایه و چ نازار نه‌دیتنه و
 نوکه ل قه‌زا چومانه و داخواز ژ نفیسه‌رین روژناما
 (طریق الشعب) و هاوه‌لاتیین عیراقی دکه‌ت کو هه‌ر
 که‌سه‌کی بقیته راستی ببینیت بلا بهیته بو ده‌فه‌را

چومان و (عبداللّٰه محمد سعید) بېنیت^(ه)، ل دووماهیێ روژناما براهیتی دیاردکەت کو ئەڤ هەول و بزافین روژناما (طریق الشعب) ب ئارمانجا وی چەندی یە زانیی بگه‌هیننه بزافا رزگاربخوازا کوردان و ئەڤ چەندە خزمەتا حەز و ئارەزوین راستەقینە یین گه‌لی کورد و هەمی گه‌لی عێراقی ناکەت^(ه)، هەروەسا روژناما براهیتی ل ژمارا ب میژوویا 2 شوات 1974 دەرکەفتی نەرازیبوونین فەرمانبەری پەرورەدی ل دھوک بە لاقکریه و تیدا دیاردکەت کو (42)^(ه) فەرمانبەر و موچه‌خوژین ریفه‌بەریا پەرورەدا دھوک ب توندی نەرازیبوونا خو بەرامبەر هێرش و پروپاگەندی روژناما (طریق الشعب) دیاردکەن و دبێژن ئارمانجا فان هێرش و پروپاگەندا ئەو رووی گەش یی بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد بشیوین^(ه).

لغیره دیادیت کو پستی حزب شیوعی یا عێراقی هێرش و پروپاگەندە دژی پارتی دیموکراتی کوردستان د روژناما (طریق الشعب) دا بە لاقکریه، روژناما براهیتی زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان وەک بەرسف دژی فان هێرش و پروپاگەندا نەرازیبوونین خەلکی کوردستانی بە لاق دکر و ددایە دیارکرن کو چ راستی بو فان ئاخفتان نینه، چونکە ئارمانجا سەرەکی یا روژناما (طریق الشعب) شیواندا بزافا رزگاربخوازا کوردی بو. دوو : پەڕه‌بەندی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزب شیوعی یا عێراقی :

ل دەمی بەریخودانا بەرپەری روژناما براهیتی دیاردیت ل دەستیکی پەڕه‌بەندی دناقبەرا پارتی دیموکراتی کوردستان و حزب شیوعی یا عێراقی باش بوون، لی پاشان ئەڤ پەڕه‌بەندی هاتبە تیکدان، لەورا ل ژمارا ب میژوویا 21 کانوونا دووی 1974 دەرکەفتی باس ژ پەڕه‌بەندی هەردوو لایەنان دکەت و دیاردکەت کو سیاسەتا پاشگەزبوونی ل دەڤ حزب شیوعی یا عێراقی گەهشتە وی رادی کو چەکی هەلگرن و بچن پال

شورەشا کوردان^(ه)، بتایەت پستی روودانین شواتا 1963 و ژناقبەرا حوکمرانیا عبدالکریم قاسم و گهورینا بارودوخی سیاسی ل عێراقی و لیدانا شیوعیان، ئەڤ هۆکارە بونە ئەگەر ژمارەکا زور ژ شیوعیان هاتنە دناڤ ریزین بزافا رزگاربخوازا کوردی، و سەرەرای هەلوێستی رابوردوو یی وان سەرکردایەتیا شورەشا کوردی پێشوازی وان کرن و ریک ل هەمبەر وان خوشکرن بهین کوردستانی، لی دوی وەختی دا ناکوکیه دناڤ پارتی دیموکراتی کوردستان هەبوو، دەربارە وەرگرتن و وەرەگرتن شیوعیان بو ناڤ ریزین شورەشا کوردی، بەلی سەرکردایەتیا شورەشی (مەلا مستەفا بارزانی) دگەل وی بوچوونی بوو کو شیوعیان وەرگرن، هەر چەندە چەند لایەنین ناڤ پارتی دیموکراتی کوردستان ئەڤ قبول کردن ب دلی وان نەبوو، بقی شیوعی شیوعی هاتن دناڤ ریزین شورەشا کوردی و ب ئاشکەرای ریکخراوین حزباً خو دامەزراندن، هەتا سالاً 1973 کوردستانا عێراق ببویه نافەندا بزاف و چالاکیین سەرەست یین حزب شیوعی یا عێراقی، هەتا وی رادی چەک هەلگرتن و دگەل پێشمەرگین پارتی دیموکراتی کوردستان شەردکرن^(ه)، لی پستی ماوێکی دەست ژ شورەشا کوردی بەردان و چوونە پال دوژمنین کوردان و شەر و هەڤرکی دژی کوردان کرن^(ه).

ل دەمی روودانا شەر و پێکدادانان دناقبەرا چەکدارین حزب شیوعی یا عێراقی و ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان، هەندەک ژ چەکدارین شیوعیان ریزین شیوعیان دەیان و دەهاتنە پال شورەشا کوردی، دی بینین ل هەمان ژمارە لژی ناڤی (هەندی له چەکدارە شیوعی یەکان دینه‌و باوێشی شورەش) هاتبە بە لاقکرن و تیدا دیاردکەت کو ل ریکەفتی 5 – 6 کانوونا دووی 1974 چەندین چەکدارین شیوعی ل سەید سادق بوون و ب چەکی خوڤه ریزین شیوعیان بچە هیلان و هاتنە پال شورەشا کوردی، ژوانان (حسن احمد محمد –

کلاشینکوف دگهل 4 ساجور) و (عبدالله محمود حسن — کلاشینکوف دگهل 4 ساجور) و (عمر رشید عزیز — کلاشینکوف دگهل 6 ساجور)، ئەڤ پیرانینه ژلای لقی چوار یی پارتی دیموکراتی کوردستان هاتیه به لافکر^(ه)، ههروهسا ل ژمارا ب میژوویا 2 شوات 1974 ده رکهفتی لژیرو نافونیشاین (20 چه کداری شیوعی هاتنه وه ریزی شورش) هاتیه به لافکر و دیاردکته کو دهنگوباسه ک ژلای لقی سی یی پارتی دیموکراتی کوردستان گه هشتیه روژنامی و دبیریت (20)^(ب) چه کداری شیوعی گه هشتیه ریزین شوره شا کوردی^(ش)، پاشان روژناما برایه تی ل ژمارا ب میژوویا 24 کانوونا دووی 1974 ده رکهفتی بنافی (چه کداریه کانی "طریق الشعب" دینه وه شوینه کانی خویان) به لافکریه و تیدا دیاردکته کو دفی ماوهیدا (19) چه کداری شیوعی ب چه کین خو ده ربه ندیخان بجه هیلان و بو جهین خو زفرین، و پستی ریکا نه دروست ژفان کریاران دیتن، جاره کا دی بو جهین خو زفرین، ژوان کهسان وهک (حسن عبدالقادر احمد و محمد محمود نورهی و حسن محمد باوا و فتاح فلامرز و حسن هه امین احمد و حامد قادر ... هتد) بوون^(ب).

ههروهسا روژناما برایه تی ل ژمارا ب میژوویا 23 کانوونا دووی 1974 ده رکهفتی دیاردکته کو روژناما (طریق الشعب) ل ژمارا روژا 15 کانوونا دووی 1974 ک به لافکریه کو چه ند که سین دهست دریز ناگر بهرداینه په رتو کخانا گهل ل که رکوک کو ب په رتو کخانا شیوعیان دهیته نیاسین، روژناما نافبری د دهنگوباسا خو دا دایه دیارکرن کو ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان دهست دفی کاریدا هه نه^(ب)، لی روژناما برایه تی ل ژمارا ب میژوویا 28 کانوونا دووی 1974 ده رکهفتی لژیرو نافونیشاین (کی کتیبخانه ی "الشعب" ی برا شیوعیه کانی له که رکوک سوتاند؟..)

ژلای جبار جباری به لافکریه و تیدا دیاردکته کو

پشتی به لافوونا دهنگوباسین سوتاندنا په رتو کخانا براین شیوعی ل که رکوک ئەم رهوشه نیبرین کورد گه له ک دل گران و غه مباربووین، چونکه ئەڤ رووداوه ب چ جوژان خزمه تا مروقیه تی ناکته، جبار جباری دبیریت من چاڤیکه فتن دگهل خودانی په رتو کخانی کر و من گوئی ل دویف بوچوونا هه وه کی ب ئەنجام دانا فی کریاری تاوانبار، د بهرسف دا گوت که سانین تیکده ر بقی کریاری تاوانبارن، پاشان گوئی هین گومانی ژ پارتی و پیشمه رگین کوردستانی دکن، د بهرسف دا گوت نه خیر ئەم ب چ شیوا گومانی ژ وان ناکهین، لی روژناما (طریق الشعب) د نفیسینین خو دا تاوانا سوتاندنا په رتو کخانا (الشعب) دده ته پال پارتی و پیشمه رگین کوردستانی، ل دووماهی جبار جباری دبیریت ئەڤ جوژین تاوانا چ کارتیکرنی ل پارتی و پیشمه رگین کوردستانی ناکه، به لکو د بهرزه وه ندیا دوژمنان دایه هه فرکی و ناکوکیان دناڤه را فان هه ردوو پارتان دا پهیدا بکن و پتر ژ ئیکودوو دوور بن^(ب).

لغیره دیاردیت هه ر کریاره کا نه شرین هاتبا روودان، روژناما حزبا شیوعی یا عیراقی بریکا روژناما (طریق الشعب) ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان پی تاوانبار دکن، لی د بهرسف دا روژناما برایه تی دایه دیارکرن کو رهفتارین ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان گه له ک دوورن ژ ئەنجام دانا فان جوړه کریاران .

سی: چالاکیین حزبا شیوعی یا عیراقی دژی ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان :

روژناما برایه تی گه له ک راپورت و بابهت ده باره ی دهستدریزین حزبا شیوعی یا عیراقی دژی ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان به لافکرینه، د راپورتا بنافی (چه کداریه کانی "طریق الشعب" په لاماری دی ی "بهرزوار" ده دن) ل ژماره هفت ئەوا ب میژوویا 15 کانوونا دووی 1974 ده رکهفتی دیاردکته کو : شیوعیین گوندی (عدله) ب چه کین سفک و نارنجوکان

هیڅکرنه سهر مالا هاوولاتیان (که‌ریم مامه) و برای وی ل گوندی (به‌رزوار) ل ناوچا گویر و بو ماوی سی ده‌م‌میران ته‌قه‌کرن به‌رده‌وام بوو، و پستی نه‌شیان څان ه‌ردوو هاوولاتیان بگرن، ناچار بوون به‌ره‌څ باره‌گایی خو ل گوندی (عدله) کو بسهر پارێزگه‌ها نه‌ینه‌وا بزفرن^(۱۱).

د روژناما بریایه‌تی دا هاتیه دیارکرن کو پارێزگایی ه‌ولیر نه‌فیا ریکی ل څان شیوعیان بگرت، و د ه‌مان ده‌مدا شیوعیې ل عینکاوه ژ باره‌گاین خو ده‌رکه‌فتن و ل سهر بان و جاده‌یان دچوون و ژ ترسان هنده‌ک ژ خه‌لکی عینکاوه مالین خو بجه هیلان، ه‌ر چه‌نده پارێزگایی ه‌ولیر داخواز ژ شیوعیان کریه چه‌کدارین خو ژ عینکاوه دوور بکه‌ن، لی ه‌می ه‌ولین وی بی مفا بوون^(۱۲)، ل دووماهیا راپوورتی هاتیه کو یا پندقیه ل سهر پارێزگایی ه‌ولیر یاسا و ئاسایشی بپارێزیت و ریکی نه‌ده‌ت سنووری یاسایی به‌یته شکاندن^(۱۳).

ه‌روه‌سا ل ژمارا ب میژوویا 20 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی لژیړ نافونیشانیڼ (چه‌کداره‌کانی "طریق الشعب" ه‌ره‌شه له‌قوتابیانی کوردستان ده‌که‌ن) ژلایی لقی ئیکه‌تیا قوتابیڼ کوردستان ل ه‌ولیر هاتیه به‌لا‌فکرن و تیدا هاتیه کو ژبه‌ری چه‌ند روژان هنده‌ک ژ چه‌کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی ل ه‌ولیر ه‌ره‌شا کوشتن و ره‌فاندنی ل چه‌ند قوتابیڼ کوردستان کریه، و څان چه‌کداران ب ده‌مانچه و چه‌کین دی ل ه‌مه‌بر قوتابخانا (برایه‌تی کورد و عه‌ره‌ب) هیڅش کریه سهر (خالد کریم و ئاراس توفیق و هو‌شیار والی) کو نه‌ندامین لیژنا قوتابخانې بوون، ل دووماهیې دیبژیت "ه‌ره‌شه کرن و ده‌ست دریژکرن سهر نه‌ندامین ریڅخراوین کوردستان و پارتی و چه‌ک ه‌لگرتن دژی شوره‌شا کوردستان.. خزمه‌تا کی دکه‌ت^(۱۴).

ژ نمونین دی یڼ نه‌ندامین حزبا شیوعی یا عیراقی دژی نه‌ندامین پارتی دیموکراتی کوردستان، ل ژمارا ب

میژوویا 22 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی لژیړ نافونیشانیڼ (غوونه‌یه‌کی تر له ده‌ست دریژی چه‌کداره‌کانی "طریق الشعب") ژلایی ف‌ه‌ره‌یدون عبدالله هاتیه به‌لا‌فکرن، دقې نمونې دا نه‌څ که‌سه دیبژیت : نه‌ز قوتابی (ف‌ه‌ره‌یدون عبدالله سعید)م ژ ټاکنجیڼ باژیری ه‌له‌بچه و ل کولیژا ده‌رمانسازي ل زانکویا به‌غدا دخوینم، ل روژا سی شه‌مب ریکه‌فتی 8 کانوونا دووی 1974 پستی جه‌ژنی ب مه‌رما نه‌نجام دانا تاقیکرین نیفا سالی جاره‌کا دی به‌ره‌څ به‌غدا چووم و دریکی دا ل خالا پشکینا سدید صادق چه‌کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی نه‌ز گرتم و پستی شکاندنا جامین ئوتومبیلی، نه‌ز ژلایی چه‌کداره‌کی فه‌هاتمه سوو‌ککرن (إهانه)، ناڤی وی که‌سی (صلاح حاجی عثمان - ه‌له‌بجه‌یی) یه^(۱۵).

روژناما بریایه‌تی به‌رده‌وام کارین شیوعیان دژی نه‌ندامین پارتی دیموکراتی کوردستان به‌لا‌څ دکرن، دی بین ل ژمارا ب میژوویا 27 کانوونا دووی 1974 ده‌رکه‌فتی بناڤی ("چست و چالاکي"!) چه‌کداره‌کانی - طریق الشعب- له‌ده‌ربه‌ندیڅان به‌لا‌فکریه و تیدا هاتیه کو ل شه‌فا 18 کانوونا دووی 1974 ده‌سته‌ک ژ چه‌کدارین شیوعیان چوونه سهر مه‌لبه‌ندی ئیکه‌تیا قوتابیڼ کوردستان ل ده‌ربه‌ندیڅان و تابلویا مه‌لبه‌ندی ئیناینه خوار و ژبه‌ری څی روودانی ب شه‌فه‌کی ب ه‌مان شیوه تابلویا مه‌لبه‌ندی لاوان ژي ئیناینه خوار، ه‌روه‌سا ژبه‌ری چه‌ند روژان دوو چه‌کداران (حمید مجید قادر زه‌هاوی و حسن صالح پیره) ب کلاشینکوفی به‌ر ده‌رگه‌هی مه‌لبه‌ندی ئیکه‌تیا قوتابیڼ کوردستان ل ده‌ربه‌ندیڅان گرتن، ب مه‌رما هیڅکرن و ان قوتابیڼ دقین بچن نا‌ڤ مه‌لبه‌ندی دا، ه‌روه‌سا هنده‌ک چه‌کدارین دی هیڅشی دکه‌نه سهر قوتابی (شه‌رباز صالح) ب به‌هانیا وی چه‌ندی کو به‌یاننامه‌ک لگه‌له، و پستی نه‌څ قوتابییه ئیشاندین و پشکینا به‌ریکین وی کرین وه‌سا دیاروو لاپه‌ری نه‌زموونې د به‌ریکین ویدا بوو^(۱۶).

پشتی ئەنجام دانا ڤان دەست درێژیین چه کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی، روژناما برایه‌تی ل ژمارا ب میژوویا 7 کانوونا ئیکێ 1974 ده‌رکه‌فتی چەند غم‌وونەك ل دۆر دەست درێژیین چه کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی بناڤی (دەست درێژیه‌کانی چه کدارانی - گ . ش . ش^(شە))، بە‌لافکریه و تیدا دیاردکەت کو ب مەرەما شیواندنا بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد و پارتی دیموکراتی کوردستان، چه کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی بە‌رده‌وام هی‌رش و گوللەبارانان ل هاو‌ه‌لاتیان دده‌ن، ژڤان غم‌وونان وه‌ك ل شه‌فا 28 - 29 کانوونا دووی 1974 چەندین چه کدارین شیوعی ل باژیری دەر‌به‌ندیخان هی‌رش کرینه سەر (محمد کریم بانی‌خلانی) و (حه‌مه‌ امین مصطفی) و هه‌ره‌شه‌ ل وان کرن و بو ماوی شه‌ف و روژه‌کی زیندان کرن، پاشان بە‌ردان، هه‌ر دڤی شه‌فیدا هه‌ندەك ئەندامین دی یین حزبا شیوعی یا عیراقی ل دەر‌به‌ندیخان ته‌قه‌ ل ماموستایان (عشمان بکر) و (جهال سعید) کرن و مالیین وان پشکین، پاشان هی‌رش کرنه سەر مالا ماموستا (محمود عزیز) و ته‌قه‌ لی‌کرن، هه‌روه‌سا هی‌رشکرنه سەر مالا (مام شیخ علی و محمد کاژاوی و غفور مه‌لا سعید) و مالیین وان پشکین، هه‌روه‌سا ل روژا 29 کانوونا دووی 1974 ب مەرەما ترساندن (محمد مه‌لا صالح) و (محمد علی فرج) بو ماوی چەند ده‌مژمیران گرتن^(شە).

زێده‌باری ڤان کریارین ئەندامین حزبا شیوعی یا عیراقی پی رابووین ل روژا 30 کانوونا دووی 1974 (صالح سید احمد) هی‌رش کره سەر (عبدالقادر مه‌لا سعید) کو ژیی وی (65) ساله و ئەف کەسه‌ هاتیه ئی‌شاندن، ل دووماهیا ڤان غم‌وونان هاتیه کو ژبلی وی چەندی چه کدارین حزبا شیوعی یا عیراقی ب شه‌ف و روژ ب چه‌کین خو دناڤ دەر‌به‌ندیخان دا دگەرن و ب مەرەما ترساندن و هه‌ره‌شه‌کرن ل خه‌لکی ڤان کریاران ئەنجام دده‌ن^(شە).

ژ راپورت و بابەتین روژناما برایه‌تی دیاردبیت، کو پشتی تی‌کچوونا په‌یوه‌ندیین حزبا شیوعی یا عیراقی و پارتی دیموکراتی کوردستان گه‌له‌ك کار و چالاکیین نەر‌ه‌وا دژی ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان ده‌اتنه ئەنجام دان و ڤان کار و چالاکیان کاریگه‌ری ل سەر بزافا رزگاربخوازا گه‌لی کورد هه‌بوو، له‌ورا دا‌کو ئەف روژنامه بو خه‌لکی بده‌ته دیارکرن و هه‌می کورد و رایا گشتی ژ ره‌فتار و کارین حزبا شیوعی یا عیراقی ناگه‌هدار بن، ئەف کریاره د روژنامی دا ده‌اتنه بە‌لافکرن .

دووماهیک:

هه‌ر چەنده ماوی ده‌رکه‌فتنا روژناما برایه‌تی ماوه‌کی کورت بوو ژ 1 کانوونا دووی 1974 هه‌تا 7 تشرینا دووی 1974 بوو، و ژماره (25) ل 6 شوات 1974 ده‌رکه‌فت، به‌رپابوونا شهر و پیکدادانان دناڤه‌را پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتا به‌عس یا عیراقی، روژناما برایه‌تی راوه‌ستا هه‌تا ژماره (26) ل 7 تشرینا دووی 1974 ده‌رکه‌فت، لی سەر‌ه‌رای ڤان بارودو‌خان روژناما برایه‌تی شیا (27) ژمارا ده‌ری‌خیت و به‌لاف‌بکه‌ت.

ل ده‌می خواندنا به‌رپه‌رین روژناما برایه‌تی و به‌ری‌خودانا بابەت و راپوورتین ب په‌یوه‌ندیین پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبا شیوعی یا عیراقی فه‌ گری‌دایی، چەندین ئەنجام دیاردبن، ژوانان :

1. ده‌رکه‌فتنا روژناما برایه‌تی کو زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو، مه‌زنترین ده‌سکه‌فتیا شوره‌شا ئەیلوله ژلایه‌نی راگه‌هاندنی فه، بری‌کا فی روژنامی کوردان شیا ناما سەر‌ه‌کی یا شوره‌شا ئەیلول بو خه‌لکی بده‌ته دیارکرن، ئەوژی کو گه‌لی کورد وه‌ك هه‌می ملله‌تین جیهانی مافی ئازادی هه‌یه، له‌ورا داخوازا ئوتونومی بو کوردستان و دیموکراتیه‌تی بو عیراق دکه‌ن.

- مه‌کته‌با سیاسی یا پارتی دیموکراتی کوردستان ب میژوویا 10 کانوونا دووی 1974 بو ژۆنناما برایه‌تی هاتیه هنارتن .
4. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (6)، 14 کانوونا دووی 1974، ل 1 - 2.
5. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (1)، 8 کانوونا دووی 1974، ل 5.
6. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (2)، 9 کانوونا دووی 1974، ل 5.
7. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (1)، 8 کانوونا دووی 1974، ل 5.
8. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (2)، 9 کانوونا دووی 1974، ل 5.
9. ئەف بروسکه ژلای فان نفیسه‌رانقه هاتیه نفیسین (امین میرزا کریم، طاهر صالح سعید، غفور رشید داراغا .. هتد، دگهل بیست و هفت نفیسه‌ری د ناڤین وان د ژۆنناما برایه‌تی دا هاتیه دیارکرن . بو پتر پیژانینان بنیڤه : ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (3)، 10 کانوونا دووی 1974، ل 5 .
10. هه‌مان ژماره .
11. ئەف بروسکه ژلای فان نفیسه‌رانقه هاتیه نفیسین (عبدالعزیز خانقاه، احمد بی کەس، محمد موکری .. هتد، دگهل پاژه نفیسه‌ری د ناڤین وان د ژۆنناما برایه‌تی دا هاتیه دیارکرن . بو پتر پیژانینان بنیڤه : ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (4)، 11 کانوونا دووی 1974، ل 5 .
12. هه‌مان ژماره .
13. ئەف بروسکه ژلای فان نفیسه‌رانقه هاتیه نفیسین (احمد شریف علی، حمد مه‌نگوری، یوسف احمد، دگهل هه‌ڤده نفیسه‌ری د ناڤین وان د ژۆنناما برایه‌تی دا هاتیه دیارکرن . بو پتر پیژانینان بنیڤه : ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (5)، 13 کانوونا دووی 1974، ل 5 .
14. هه‌مان ژماره .
15. ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (12)، 21 کانوونا دووی 1974، ل 1.
16. ئەو ئافره‌تین ئەف ته‌لگرافه بو ژۆنناما برایه‌تی هنارتین، ئەفه‌بوون (فاطمه فتاح و په‌ریخان هه‌مه مراد و عائشه کاکه شیخ و مقبوله حاجی کریم بناڤی 370 ئافره‌تین هه‌له‌بچه هنارتینه) . بنیڤه : ژۆنناما برایه‌تی، ژماره (13)، 22 کانوونا دووی 1974، ل 5 .
17. هه‌مان ژماره .
18. ئەف یاداشتنامه ژلای فان کەسانقه بو ژۆنناما برایه‌تی هاتیه هنارتن (عبدالله عه‌قراوی، پروین صالح، دگهل بیست کەسین دی ناڤین وان د ژۆنناما برایه‌تی دا هاتینه به‌لافکرن .

2. ئەم شین بیژین ماوی ده‌رکه‌فتنا روژناما برایه‌تی ماوه‌کی کورت بو، لی شیا زیده‌ترین ژماران ل کورتیزین ماوه‌یی دا به‌لاف بکەت، هه‌رچه‌نده ئەف روژنامه بیتی د (3) هه‌یفان دا هاتیه ده‌ریخستن، ئەوژی کانوونا دووی و شوات و تشرینا دووی ژ سالا 1974 یه، لی سهره‌رای فی ماوی کورت شیا (27) ژماران به‌لاف بکەت.
3. هه‌روه‌سا ئەف روژنامه دبیته ژیده‌ره‌ک ژ ژیده‌ری هه‌ره گرنگ بو وان روودانین ل سالا 1974 ل باشووری کوردستان هاتین روودان، دیسان بریکا فی روژنامی ره‌وشا خه‌لکی و داخوایین وان ئەوین بریکا روژنامی هاتین به‌لافکرن دیاردین، بتایه‌ت چالاکیین ماموستا و قوتابیین کوردستان و چالاکیین ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان دگهل به‌رپرسی حکومه‌تا عیراقی.
4. روژناما برایه‌تی په‌رده ل سهر گه‌له‌ک لایه‌نین فه‌شارتی ل سهرده‌می شوره‌شا ئەیلول بتایه‌ت ل سالا 1974 راکر، وه‌ک به‌لافکرن پیژانینان ده‌رباره‌ی دیارکرن هه‌لوپستی پارتی دیموکراتی کوردستان ژ حزبا شیوعی یا عیراقی دفی ماوه‌یدا، هه‌روه‌سا دیارکرن وان کار و چالاکیین ئەندامین حزبا شیوعی یا عیراقی دژی ئەندامین پارتی دیموکراتی کوردستان ئەنجام داین، هه‌روه‌سا دیارکرن دانوستاندین حکومه‌تا عیراقی و پارتی دیموکراتی کوردستان، ده‌رباره‌ی جیه‌جیکرنا پروژی ئوتونومی بو باشووری کوردستان و چه‌ندین پیژانینان دی یین سهرده‌می شوره‌شا ئەیلول بتایه‌ت ل سالا 1974 دفی روژنامی دا هاتینه به‌لافکرن.

په‌راویژ :

1. صبریة جرجیس عبدالرحمن ئیمینکی، جریده‌ التآخی : دراسة تاریخیة فی موقفها من التطورات السیاسیة 1967 - 1974، ده‌وک، 2013، ص 177 .
2. المصدر نفسه، ص 180 .
3. هه‌ژی گوته‌ی یه ئەف یاداشتنامه وه‌ک به‌رسف بو هیرشین روژناما (طریق الشعب) دژی پارتی دیموکراتی کوردستان ژلای

33. رۆژناما برابیه تی نافین هەر (20) چه‌کدارین شیوعی ئەوین گه‌هشتینه ریزین شوره‌شا کوردی، بقی شیوه‌ی به‌لافکریه (فاتح شکور که‌رهم، حه‌مه‌ خان ره‌شید، مجید رشید، مه‌حه‌مه‌د عه‌لی به‌گ، علی حاجی امین، حه‌سن حاجی رشید، منصور محمد علی، سعدون حاجی عه‌لی، عبدالله دیوانه، نوری سمین، قزلقز حسین، شه‌هاب احمد، ره‌ئیس قادر، به‌جت محمد باماحسن، صالح خانانی، سعید عبدالعزیز، عبدالله سید علی، احمد محمود، روستم علی، عمر سید غفور) . بنێڤه : رۆژناما برابیه تی ، ژماره (22) ، 2 شوات 1974 ، ل 4 .
34. هه‌مان ژماره .
35. رۆژناما برابیه تی، ژماره (15) ، 24 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
36. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (14) ، 23 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
37. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (18) ، 28 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
38. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (7) ، 15 کانوونا دووێ 1974 ، ل 1 .
39. هه‌مان ژماره .
40. هه‌مان ژماره ، ل 5 .
41. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (11) ، 20 کانوونا دووێ 1974 ، ل 4 .
42. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (13) ، 22 کانوونا دووێ 1974 ، ل 4 .
43. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (17) ، 27 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
44. لڤیره مه‌رهم ژ (ط . ش) رۆژناما (طریق الشعب) ه زمانخالی حزبا شیوعی یا عیراقی .
45. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (26) ، 7 تشرینا دووێ 1974 ، ل 5 .
46. هه‌مان ژماره ، ل 7 .
- بنێڤه : رۆژناما برابیه تی ، ژماره (14) ، 23 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
19. هه‌مان ژماره .
20. صبریة جرجیس عبدالرحمن ئیمینکی، المصدر السابق ص 188 .
21. ئەڤ ته‌لگرافه ژلایێ ڤان که‌سانڤه هاتبوو نفیسین (که‌مال میراوده‌لی، جزاء علی امین، عبدالحافظ انور، دگه‌ل پازده که‌سین دی نافین وان د رۆژناما برابیه تی دا هاتیه دیارکرن. بنێڤه : رۆژناما برابیه تی، ژماره (17)، 27 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
22. هه‌مان ژماره .
23. ژ وان ماموستا و قوتابیین ئەڤ نه‌رازیبوونه بۆ رۆژناما برابیه تی هنارتین (نه‌وزاد محمد سعید، مصطفی اسماعیل به‌رزنجی، مه‌هاباد شیخ لطیف، مریوان تاله‌بانی، چیمه‌ن جاف، په‌ریخان طاهر بابان، جبار حاجی رشید) زنده‌باری (370) نافین دی د رۆژناما برابیه تی دا ئاماژه پێ هاتیه دان . بنێڤه : رۆژناما برابیه تی ، ژماره (19) ، 29 کانوونا دووێ 1974 ، ل 5 .
24. هه‌مان ژماره .
25. رۆژناما برابیه تی، ژماره (21) ، 31 کانوونا دووێ 1974 ، ل 1 .
26. هه‌مان ژماره ، ل 5 .
27. ژوان فه‌رمانبه‌ر و موچه‌خوڕین ئەڤ نه‌رازیبوونه بۆ رۆژناما برابیه تی هنارتین ئەوژی (صالح مصطفی، عمر حسن، دگه‌ل (40) که‌سین دی د رۆژناما برابیه تی دا ئاماژه پێ هاتیه دان . بنێڤه : رۆژناما برابیه تی ، ژماره (22) ، 2 شوات 1974 ، ل 5 .
28. هه‌مان ژماره .
29. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (12) ، 21 کانوونا دووێ 1974 ، ل 2 .
30. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (17) ، 27 کانوونا دووێ 1974 ، ل 2 .
31. رۆژناما برابیه تی ، ژماره (12) ، 21 کانوونا دووێ 1974 ، ل 2 .
32. هه‌مان ژماره ، ل 4 .

علاقة الحزب الديمقراطي الكردستاني مع الحزب الشيوعي العراقي في جريدة برائتي 1 كانون الثاني 1974 - 7 تشرين الثاني 1974

ملخص البحث:

صحيفة برائتي منذ أعضائها الأولى حتى الأخيرة كانت تُعنى بكثير من المشاكل والمعضلات، والتي كانت تواجه الثورة الكردية بقيادة (الملا مصطفى البارزاني)، ومنها على سبيل المثال: عداوة الحزب الشيوعي العراقي للحزب الديمقراطي الكردستاني، وخصوصاً في سنة 1974، وفي هذه الفترة كانت اتفاقية آذار على الأبواب، والتي حُدِّدت في 11 آذار 1974، وكان الحزب الشيوعي العراقي يحاول بشق الطرق وضع العراقيين في طريق مطالب التحرر الكردية، ونتيجة لذلك فإن أعضاء الحزب الشيوعي قد اتخذوا كثيراً من الاجراءات والأعمال الغير لائقة ضد أعضاء الحزب الديمقراطي الكردستاني، وخاصة في قضاء دربندخان، ولذلك كانت أهم القضايا التي تناولتها صحيفة برائتي في هذه المدة هي علاقات الحزب الديمقراطي الكردستاني والحزب الشيوعي العراقي، وتعتبر من أهم المشاكل التي واجهت الكورد في هذه المدة، هنا قامت صحيفة برائتي بطرح عدة أسئلة فيما يتعلق بهذه العلاقات ونشاطات الحزب الشيوعي العراقي ضد أعضاء الحزب الديمقراطي الكردستاني، منها: لماذا يقوم الحزب الشيوعي العراقي بهذه الأعمال العدائية ضد مساعي التحرر الكوردي؟ لماذا تحاول القضاء على الحق الطبيعي والمشروع للكورد؟ لماذا تقوم صحيفة (طريق الشعب) -والتي تمثل الحزب الشيوعي العراقي- بمعاداة الكورد ومهاجمتهم، واختراع الدعايات الزائفة ضد مساعي الكورد للتحرر؟ وفي هذا الشأن طرحت صحيفة برائتي خلال هذه المدة أسئلة متعددة أخرى، وتحاول هذه الدراسة الإجابة على هذه الأسئلة، وخاصة عن طريق بيان امتعاض الكثير من فئات الشعب الكوردي في جنوب كردستان ضد هذه التصرفات للحزب الشيوعي العراقي، ومن أهم الأشخاص والجهات التي أعلنت عن امتعاضها ضد هذه النشاطات التي يقوم بها الحزب الشيوعي العراقي هي: المكتب السياسي للحزب الديمقراطي الكردستاني، المدرسون، الطلاب، الكتّاب الكورد ومثقفهم، الشباب الكوردي، تنظيمات ولجان النواحي، نساء كردستان، العمال والموظفين، وسكان المدن والمناطق الكردية في جنوب كردستان.

The relations of Kurdistan democratic party with Iraqi communist party in Barayti newspaper 1st of Jan. 1974 - 7th Oct. 1975

Abstract

The Brotherhood Newspaper from its first issues till final issues took many matters and questions into account with particular reference of that being obstacle to the September Revolution under the leadership of (Mullah Mustafa Barzani) such as the Iraqi Communist Party enmity towards the Kurdistan Democratic Party (KDP) particularly in 1974, the period of fulfilling the agreement of 11 March was near to its time of 11 March 1974, the Iraqi communist Party was looking forward to making problems and question for the Kurdish Nationalist Liberation Movement. As a result, cadres of this party made many activities and actions against the Kurdistan Democratic Party's cadres particularly in Darbadikhan area. Consequently, it was a key argument of the brotherhood newspaper at that time with particular reference to the KDP relations with the Iraqi Communist Party, this argument is being a crucial issues to the Kurds during this period, in here, the Brotherhood Newspaper referring to this relations, duties and activities of the Iraqi Communist Party against the KDP cadres made many questions, namely: Why did the Iraqi Communist Party make this actions against the Kurdish nationalist liberations movement? Why did it attempt to discard the Kurdish right and destroy it? Why the "Road Nation" newspaper, which was an official mouthpiece of the Iraqi Communist Party was against Kurds, made assault and propagated against the Kurdish nationalist liberation movement? In this case, the Brotherhood Newspaper at that time took some other questions into account. Hence, this article attempts to answer these questions specifically through the discontented of many classes and groups of the Kurdish nation in the southern Kurdistan against those actions of the Iraqi Communist Party. The most preponderant persons and parties made discontenting against the actions and activities of the Iraqi Communist Party were the Kurdistan Democratic Party politburo, teachers, students, Kurdish writers, intellectual, Kurdish youth, organizations, committee of towns, Kurdistan women, lobar, employees, civilians of cities and the people of the southern Kurdistan.